

Sažetak rada

DOI: 10.5937/SVS25249P

HRANA ZA ŽIVOTINJE KAO REZERVOAR SEROVARIJETETA *SALMONELLA* OD ZNAČAJA ZA JAVNO ZDRAVLJE

Bojana Prunić^{1*}, Marko Pajić¹, Dalibor Todorović¹, Smiljana Milošević¹,
Dragana Ljubojević Pelić¹

¹Naučni institut za veterinarstvo „Novi Sad”, Novi Sad, Srbija

*e-mail kontakt osobe: bojana@niv.ns.ac.rs

Kratak sadržaj

Bezbednost hrane za životinje predstavlja ključnu, ali često zanemarenu kariku u lancu bezbednosti hrane. Hrana za životinje ne samo da direktno utiče na zdravlje životinja, već može predstavljati i značajan rezervoar zoonotskih patogena, među kojima je *Salmonella* jedan od najvažnijih. Tokom ispitivanja 100 izolata *Salmonella* poreklom iz različitih gotovih smeša za ishranu životinja i komponenti hrane za životinje, identifikovano je čak 17 različitih serovarijeteta. Među njima su i serovarijeteti od velikog značaja za javno zdravlje, kao što su *Salmonella* Enteritidis, Infantis, Montevideo, Mbandaka, Agona, Senftenberg koji se često povezuju sa infekcijama kod ljudi. Prisutnost ovih serovarijeteta ukazuje na visok rizik prenošenja patogena kroz lanac ishrane, od kontaminirane hrane za životinje, preko zaraženih životinja, do krajnjeg potrošača. Uprkos ovim nalazima, značaj koji salmonele koje se ustanovljavaju u hrani za životinje mogu imati u pojavi salmoneloza životinja i ljudi, veoma je teško proceniti. Mali broj epidemioloških istraživanja je obuhvatio retrogradne analize izvora infekcije za ljude do hrane za životinje, i potvrdio direktnu vezu između *Salmonella* u hrani za životinje i pojave infekcije kod ljudi. Precizni podaci o značaju hrane za životinje kao izvora epidemiološki važnih sojeva *Salmonella*, nedostaju, jer se izolati uobičajeno ne tipiziraju do serovarijeteta. Rezultati istraživanja ukazuju na potrebu za unapređenjem sistema kontrole, jačanjem svesti kako stručne zajednice, tako i šire javnosti, o značaju hrane za životinje u prevenciji zoonotskih infekcija. Hranu za životinje ne treba posmatrati samo kao sirovinu, već kao potencijalnu početnu tačku u širenju patogenih mikroorganizama od posebnog značaja za javno zdravlje.

Ključne reči: bezbednost hrane, hrana za životinje, javno zdravlje, *Salmonella*, zoonoze.

ZAHVALNICA

Ovaj rad je rezultat istraživanja po Ugovoru sa Ministarstvom nauke, tehnološkog razvoja i inovacija Republike Srbije o realizaciji i finansiranju naučnoistraživačkog rada NIV-NS u 2025. godini, broj 451-03-136/2025-03/200031.